Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 24. 11. 2011, sp. zn. 21 Cdo 190/2010, ECLI:CZ:NS:2011:21.CDO.190.2010.1

Číslo: 66/2012

Právní věta:

Za vedení nezřízeného života ve smyslu ustanovení § 469a odst. 1 písm. d) obč. zák. lze označit takové chování, které evidentně vybočuje z rámce obecné představy o chování v souladu s dobrými mravy. O trvalé vedení nezřízeného života pak půjde v takových případech, kdy chování vyděděného bude vykazovat známky kontinuálnosti (tedy nikoliv jen nahodilosti či ojedinělosti) a dlouhodobosti, kdy již zpravidla nebude možné očekávat návrat k běžnému způsobu života tak, jak je vnímán většinovou společností.

Soud: Nejvyšší soud

Datum rozhodnutí: 24.11.2011

Spisová značka: 21 Cdo 190/2010

Číslo rozhodnutí: 66

Číslo sešitu: 5

Typ rozhodnutí: Rozsudek

Hesla: Vydědění

Předpisy: § 469a odst. 1 písm. d) obč. zák.

Druh: Rozhodnutí ve věcech občanskoprávních, obchodních a správních

Sbírkový text rozhodnutí:

Žalobou podanou u Okresního soudu v Ostravě dne 11. 10. 2007 se žalobce domáhal určení, že „je dědicem po zůstaviteli A. Ch., zemřelém dne 11. 4. 2007“. Uvedl, že „zůstavitel (jeho otec) ho listinou o vydědění ze dne 14. 8. 2003 sepsanou ve formě notářského zápisu notářkou JUDr. R. B. vydědil“, když veškerý svůj majetek odkázal žalované 1) a náhradním dědicem ustanovil žalovanou 2); že „důvody vydědění uvedené v listině o vydědění se nezakládají na pravdě“; že se „s otcem vždy pravidelně stýkal“; že „se podílel na stavbě domu, který rodiče zakoupili“ a „jezdíval jim pomáhat téměř denně“; že „v období sepsání závěti se vídali zejména na různých rodinných oslavách“; že „otec věděl, kde bydlí“; že „byli pravidelně v telefonickém kontaktu“; že „otec s matkou se v roce 1999 účastnili pohřbu dcery jeho tehdejší družky“; že „měli s otcem pěkný a poměrně blízký vztah“; že „není pravdou, že nepracoval“; že „v roce 2003 byl zaměstnán jako horník na dolu Lazy“ a „v letech 1995-2000 byl zaměstnán jako horník na dolu František“; že „řádně chodil do zaměstnání, žil spořádaným životem se svou družkou a pomáhal starat se o její dvě děti“ a že „vydědění jeho osoby je neplatné“, neboť „důvody dle § 469a obč. zák. nejsou dány“.

O k r e s n í s o u d v Ostravě rozsudkem ze dne 3. 4. 2008 žalobu zamítl a rozhodl o nákladech řízení. Uvedl, že „žalobce byl trestním příkazem Okresního soudu v Ostravě ze dne 16. 6. 2003 uznán vinným trestným činem zanedbání povinné výživy, neboť v době od měsíce února 1996 do 2. 5. 2003 v O. ani jinde, vyjma částky 100 Kč zaplacené v měsíci prosinci 2002 ničím nepřispěl na výživu svého syna T. Ch., narozeného dne 12. 12. 1989, přestože mu tato povinnost vyplývá ze zákona o rodině a rozsudkem Okresního soudu v Ostravě ze dne 26. 6. 1991 byl zavázán přispívat na jeho výživu částkou 450 Kč měsíčně k rukám matky L. Ch.“; že „žalobce byl rozsudkem Okresního soudu v Ostravě ze dne 4. 11. 2004, ve spojení s rozsudkem Krajského soudu v Ostravě ze dne 13. 5. 2005, uznán vinným trestným činem loupeže, kterého se dopustil dne 16. 7. 2003“, a dospěl k závěru, že „nejméně od roku 2000 se žalobce se svým otcem nestýkal“; že „pokud došlo k ojedinělému styku, nebylo to z důvodu zájmu žalobce o svého otce, ale proto, že mu jeho otec domlouval za jeho nevhodné chování“; že „další ojedinělý styk v roce 2001 byl pouze proto, že si žalobce od otce půjčil peníze na zaplacení dlužného výživného, přičemž ani tyto půjčené peníze nepoužil k úhradě dluhu na výživném na svého syna“; že „poté byl pro neplacení výživného odsouzen“; že „již v této samotné skutečnosti lze spatřovat oprávněný důvod k vydědění žalobce jeho otcem“; že „žalobce dlouhodobě požíval alkoholické nápoje a choval se agresivně ke svým životním partnerkám“; že „o nezřízeném životě žalobce svědčí i skutečnost, že byl pravomocně odsouzen pro trestný čin loupeže, které se měl dopustit 16. 7. 2003, tedy v době bezprostředně předcházející listině o vydědění (14. 8. 2003)“; že „tvrzení žalobce, že byl stále zaměstnán, se prokázalo lživým“ a že „důvody vydědění žalobce jsou dány“.

K odvolání žalobce K r a j s k ý s o u d v Ostravě rozsudkem ze dne 26. 9. 2008 rozsudek soudu prvního stupně potvrdil a rozhodl o nákladech odvolacího řízení. Vycházel ze závěru, že „žalobce o zůstavitele trvale neprojevoval opravdový zájem, který by jako potomek projevovat měl“; že „se tak dělo nejméně od roku 2000“ a že „jestliže listina o vydědění byla pořízena dne 14. 8. 2003, pak je již možno hodnotit tento nezájem jako trvalý“; že žalobcem navrhovaný důkaz výslechem svědka R. K. je v rozporu se systémem neúplné apelace, neboť se „nejedná o důkaz, který by nastal nebo vznikl až po vyhlášení rozhodnutí soudu prvního stupně“; že „skutečnost, že svědek byl nedosažitelný, nebo že žalobce neznal jeho adresu, nesplňuje podmínku, pro kterou by mohl být tento svědek v odvolacím řízení vyslechnut podle ustanovení § 205a odst. 1 písm. f) o. s. ř.“; že „sám žalobce netvrdil, že by zůstavitel na stycích se žalobcem neměl zájem, naopak tvrdil, že měli se zůstavitelem pěkný vztah“; dále že „nezřízeným životem je nepochybně požívání alkoholu, hraní automatů a celkově nedodržení pravidel slušného chování“; že „rozhodující je určitá míra intenzity takového jednání a trvalost“; že „žalobce požíval trvale alkoholické nápoje“; že „fyzicky napadal svou bývalou družku I. K.“ a „po celou dobu jejich vztahu hrál automaty“; že „přestože si půjčil od zůstavitele peníze na zaplacení výživného pro nezletilého syna, tyto peníze k tomuto účelu nepoužil“; že chování žalobce „je v rozporu s pravidly slušného chování a lze je podřadit pod trvalé vedení nezřízeného života“; že „žalobce se ještě před sepisem listiny o vydědění dopustil trestného činu loupeže, za což byl dne 1. 1. 2005 pravomocně odsouzen“, přičemž „je rozhodující, že k tomuto skutku došlo ještě před sepsáním listiny o vydědění“ a že proto oba důvody vydědění byly naplněny.

Proti rozsudku odvolacího soudu podal žalobce dovolání. Namítá, že „soudy věc nesprávně právně posoudily“; že „soudy zhodnotily pouze důkazy, které hovoří v jeho neprospěch, a nepřihlédly k jím tvrzeným skutečnostem“; že „důvody vydědění obsažené v závěti se nezakládají na pravdě“; že „zůstavitel měl jednoznačně přehled, kde žalobce žije, kde se zdržuje a s kým“; že „se zůstavitelem vztahy udržoval, navštěvovali se o narozeninách“ a „účastnil se pohřbu zůstavitele“; že „dobu tří let nelze považovat za trvalou ve smyslu výkladu ustanovení § 469a odst. 1 písm. d) (správně b/) obč. zák.“ a že „v judikatuře dosud tento pojem závazně vyřešen nebyl“; že sice „byl odsouzen pro neplacení výživného“, že však „pokud by zůstavitel posuzoval toto jednání žalobce tak závažným způsobem, měl možnost zvolit v závěti důvod vydědění dle § 469a odst. 1 písm. c) obč. zák., což však neučinil“; dále že „v roce 2002 se společně s I K. účastnili narozenin zůstavitele“; že „nesouhlasí s

názorem odvolacího soudu, že rozhodující je, že ke skutku, který byl později kvalifikován jako loupež, došlo ještě před sepsáním závěti"; že v době sepsání závěti „zůstavitel nemohl mít o jednání žalobce jakékoliv povědomí"; že „v té době ještě neměl ani sděleno obvinění pro uvedený trestný čin" a že „v souladu se zásadou presumpce neviny je do pravomocného rozhodnutí o vině nutno na pachatele hledět jako na nevinného"; dále, že soudy nezvážily věrohodnost výpovědi svědkyně I. K.; že „šlo o dohodu žalované 2) se svědkyní I. K.", když „žalovaná 2) se mu chtěla pomstít za napadení závěti"; že u svědkyně „bylo zjištěno dlouhodobé užívání alkoholu s rozvojem závislosti a nadměrné hraní automatů, nejde o osobu věrohodnou, jde o osobu lehce ovlivnitelnou"; že „výslech svědka Ing. R. K. navrhl až v rámci odvolacího řízení", protože „s ním do té doby neměl žádný kontakt, nevěděl, kde žije a zda se vůbec zdržuje v České republice" a že „nebyl důvod pro zamítnutí provedení tohoto důkazu". Navrhl, aby Nejvyšší soud rozsudek odvolacího soudu a rozsudek soudu prvního stupně zrušil a věc vrátil soudu prvního stupně k dalšímu řízení.

N e j v y š š í s o u d dovolání zamítl.

Z o d ů v o d n ě n í :

Nejvyšší soud jako soud dovolací (§ 10a o. s. ř.) věc projednal podle zákona č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění účinném do 30. 6. 2009, neboť dovoláním je napaden rozsudek odvolacího soudu, který byl vydán před 1. 7. 2009 (srov. Čl. II bod 12 zákona č. 7/2009 Sb., kterým se mění zákon č. 99/1963 Sb., ve znění pozdějších předpisů a další související zákony). Po zjištění, že dovolání proti pravomocnému rozsudku odvolacího soudu bylo podáno oprávněnou osobou (účastníkem řízení) ve lhůtě uvedené v ustanovení § 240 odst. 1 o. s. ř., se nejprve zabýval otázkou přípustnosti dovolání.

Dovoláním lze napadnout pravomocná rozhodnutí odvolacího soudu, pokud to zákon připouští (§ 236 odst. 1 o. s. ř.).

Dovolání je přípustné proti rozsudku odvolacího soudu a proti usnesení odvolacího soudu, jimiž bylo změněno rozhodnutí soudu prvního stupně ve věci samé (§ 237 odst. 1 písm. a/ o. s. ř.), jimiž bylo potvrzeno rozhodnutí soudu prvního stupně, kterým soud prvního stupně rozhodl ve věci samé jinak než v dřívějším rozsudku (usnesení) proto, že byl vázán právním názorem odvolacího soudu, který dřívější rozhodnutí zrušil (§ 237 odst. 1 písm. b/ o. s. ř.), nebo jimiž bylo potvrzeno rozhodnutí soudu prvního stupně, jestliže dovolání není přípustné podle ustanovení § 237 odst. 1 písm. b) o. s. ř. a jestliže dovolací soud dospěje k závěru, že napadené rozhodnutí má ve věci samé po právní stránce zásadní význam (§ 237 odst. 1 písm. c/ o. s. ř.).

Žalobce dovoláním napadá rozsudek odvolacího soudu, jímž byl potvrzen rozsudek soudu prvního stupně ve věci samé. Podle ustanovení § 237 odst. 1 písm. b) o. s. ř. dovolání není přípustné, a to již proto, že ve věci samé nebylo soudem prvního stupně vydáno rozhodnutí, které by bylo odvolacím soudem zrušeno. Dovolání žalobce proti rozsudku odvolacího soudu tedy může být přípustné jen při splnění předpokladů uvedených v ustanovení § 237 odst. 1 písm. c) o. s. ř.

Rozhodnutí odvolacího soudu má po právní stránce zásadní význam ve smyslu ustanovení § 237 odst. 1 písm. c) o. s. ř. zejména tehdy, řeší-li právní otázku, která v rozhodování dovolacího soudu dosud nebyla vyřešena nebo která je odvolacími soudy nebo dovolacím soudem rozhodována rozdílně, nebo řeší-li právní otázku v rozporu s hmotným právem (§ 237 odst. 3 o. s. ř.).

Dovolací soud je při přezkoumání rozhodnutí odvolacího soudu zásadně vázán uplatněnými dovolacími důvody (srov. § 242 odst. 3 o. s. ř.); vyplývá z toho mimo jiné, že při zkoumání, zda napadené rozhodnutí odvolacího soudu má ve smyslu ustanovení § 237 odst. 3 o. s. ř. ve věci samé po právní stránce zásadní právní význam, může posuzovat jen takové právní otázky, které dovolatel v dovolání označil.

Přípustnost dovolání podle ustanovení § 237 odst. 1 písm. c) o. s. ř. není založena již tím, že dovolatel tvrdí, že napadené rozhodnutí odvolacího soudu má ve věci samé po právní stránce zásadní význam. Přípustnost dovolání nastává tehdy, jestliže dovolací soud za použití hledisek, příkladmo uvedených v ustanovení § 237 odst. 3 o. s. ř., dospěje k závěru, že napadené rozhodnutí odvolacího soudu ve věci samé po právní stránce zásadní význam skutečně má.

Dovolání může být podle ustanovení § 237 odst. 1 písm. c) o. s. ř. – jak uvedeno již výše – přípustné, jen jestliže napadené rozhodnutí odvolacího soudu má ve věci samé zásadní význam po právní stránce. Dovolání v tomto případě (má-li rozhodnutí odvolacího soudu ve věci samé po právní stránce zásadní význam) lze podat jen z důvodu, že řízení je postiženo vadou, která měla za následek nesprávné rozhodnutí ve věci (srov. § 241a odst. 2 písm. a/ o. s. ř.), nebo z důvodu, že rozhodnutí spočívá na nesprávném právním posouzení věci (srov. § 241a odst. 2 písm. b/ o. s. ř.). Z důvodu, že vychází ze skutkového zjištění, které nemá podle obsahu spisu v podstatné části oporu v provedeném dokazování, lze rozhodnutí odvolacího soudu napadnout, jen je-li dovolání přípustné podle ustanovení § 237 odst. 1 písm. a) a b) o. s. ř., popřípadě podle obdobného užití těchto ustanovení ve smyslu ustanovení § 238 a § 238a o. s. ř. (srov. § 241a odst. 3 o. s. ř.). Z výše uvedeného současně vyplývá, že na závěr, zda má napadené rozhodnutí odvolacího soudu ve věci samé zásadní význam po právní stránce, lze usuzovat jen z okolností, uplatněných dovolacím důvodem podle ustanovení § 241a odst. 2 písm. b) o. s. ř., a že k okolnostem uplatněným dovolacími důvody podle ustanovení § 241a odst. 2 písm. a) nebo ustanovení § 241a odst. 3 o. s. ř. nemůže být při posouzení, zda je dovolání přípustné podle ustanovení § 237 odst. 1 písm. c) o. s. ř., přihlédnuto (srov. též právní názor vyjádřený v usnesení Nejvyššího soudu ze dne 29. 6. 2004 sp. zn. 21 Cdo 541/2004, které bylo uveřejněno pod č. 132 v časopise Soudní judikatura, ročník 2004).

V projednávané věci odvolací soud řešil právní otázku výkladu pojmu „trvalé vedení nezřízeného života“ ve smyslu ustanovení § 469a odst. 1 písm. d) obč. zák. Protože tato otázka dosud nebyla dovolacím soudem řešena a protože posouzení této otázky bylo pro rozhodnutí projednávané věci významné (určující), představuje napadený rozsudek odvolacího soudu rozhodnutí, které má po právní stránce zásadní význam. Dovolací soud proto dospěl k závěru, že dovolání žalobce proti rozsudku odvolacího soudu je podle ustanovení § 237 odst. 1 písm. c) o. s. ř. přípustné.

Po přezkoumání rozsudku odvolacího soudu ve smyslu ustanovení § 242 o. s. ř., které provedl bez jednání (§ 243a odst. 1, věta první, o. s. ř.), Nejvyšší soud dospěl k závěru, že dovolání není opodstatněné.

Z obsahu spisu vyplývá, že A. Ch., zemřelý dne 11. 4. 2007 (dále též jen „zůstavitel“), byl ženatý a měl syna a dceru. V dědickém řízení po zůstaviteli byla předložena závěť ve formě notářského zápisu sepsaná dne 14. 8. 2003 notářkou JUDr. R. B., podle které zůstavitel veškerý svůj majetek odkázal své manželce V. Ch. (žalované 1/), pro případ, že by se jeho smrti nedožila ustanovil náhradním dědicem svoji dceru P. K. (žalovanou 2/); současně vydědil svého syna T. Ch. (žalobce), když uvedl, že „o něj trvale neprojevuje opravdový zájem, který by jako potomek projevovat měl“, „není s ním v písemném ani jiném kontaktu“ a „trvale vede nezřízený život, což spočívá v tom, že nepracuje, neplatí výživné na své dítě, nedodržuje základní pravidla slušného chování“. Okresní soud v Ostravě v řízení o dědictví po zůstaviteli usnesením ze dne 16. 8. 2007 odkázal T. Ch., aby do jednoho měsíce od právní moci tohoto usnesení podal žalobu na určení, že je dědicem po zůstaviteli.

V posuzovaném případě odvolací soud dospěl k závěru, že žalobce není dědicem zůstavitele, neboť závěť a listina o vydědění ze dne 14. 8. 2003 je platná, když byly naplněny oba v listině uvedené důvody vydědění, tedy jak ustanovení § 469a odst. 1 písm. b) obč. zák., tak § 469a odst. 1 písm. d) obč. zák.

Dovolací soud se nejprve zabýval otázkou, zda v daném případě byl naplněn důvod vydědění podle §

469a odst. 1 písm. d) obč. zák.

Zůstavitel může vydědit potomka, jestliže v rozporu s dobrými mravy neposkytl zůstaviteli potřebnou pomoc v nemoci, ve stáří nebo v jiných závažných případech (§ 469a odst. 1 písm. a/ obč. zák.); jestliže o zůstavitele trvale neprojevuje opravdový zájem, který by jako potomek projevovat měl (§ 469a odst. 1 písm. b/ obč. zák.); jestliže byl odsouzen pro úmyslný trestný čin k trestu odnětí svobody v trvání nejméně jednoho roku (§ 469a odst. 1 písm. c/ obč. zák.) nebo jestliže trvale vede nezřízený život (§ 469a odst. 1 písm. d/ obč. zák.).

Vydědění ve smyslu ustanovení § 469a obč. zák. je projevem zůstavitelovy vůle, kterým odnímá dědici dědické právo, jež by mu jinak podle zákona náleželo. Nezbytnou obsahovou náležitostí tohoto projevu zůstavitelovy vůle je výslovné uvedení důvodu vydědění (§ 469a odst. 3, část věty za středníkem, obč. zák.). Výčet důvodů způsobilých k vydědění je ustanovením § 469a odst. 1 obč. zák. vymezen taxativně (srov. např. zprávu Nejvyššího soudu SSR ze dne 22. 5. 1985, sp. zn. Cpj 13/1985, uveřejněnou ve Sbírce soudních rozhodnutí a stanovisek pod č. 50, ročník 1985, str. 271, 272).

Zůstavitel v závěti uvedl, že syn (žalobce) „trvale vede nezřízený život, což spočívá v tom, že nepracuje, neplatí výživné na své dítě, nedodržuje základní pravidla slušného chování“.

V posuzovaném případě bylo tedy třeba zodpovědět otázku, zda takto popsané jednání žalobce naplňuje podmínky pro závěr, že žalobce vedl v době před sepsáním listiny o vydědění, tj. před 14. 8. 2003 (dále také jen „v rozhodné době“), nezřízený život a zda toto jednání lze z časového hlediska označit za trvalé.

Za vedení nezřízeného života lze označit takové chování, které evidentně vybočuje z rámce obecné představy o chování v souladu s dobrými mravy. O trvalé vedení nezřízeného života pak půjde v takových případech, kdy chování vyděděného bude vykazovat známky kontinuálnosti (tedy nikoliv jen nahodilosti či ojedinělosti) a dlouhodobosti, kdy již zpravidla nebude možné očekávat návrat k běžnému způsobu života tak, jak je vnímán většinovou společností.

Vedením nezřízeného života je proto na místě rozumět – v souladu s právní teorií – zejména závislost na alkoholu, drogách nebo hazardních hrách, zanedbání povinné výživy, zadlužování bez zjevné možnosti dluhy splácet, opatřování prostředků k životu nekalým způsobem, trvalé vyhýbání se práci či promrhávání rodinného majetku apod. (srov, např. Občanský zákoník II., Komentář, 2. vydání, Praha C. H. Beck 2009, str. 1263; Komentář k československému Obecnému zákoníku občanskému, Praha Linhart 1936, díl III., str. 435).

V posuzovaném případě bylo mimo jiné v řízení prokázáno, že žalobce dlouhodobě (po dobu nejméně sedmi let před sepsáním listiny o vydědění) neplatil výživné na svého nezletilého syna (přičemž své otcovství nepopíral) a že byl trestním příkazem Okresního soudu v Ostravě ze dne 16. 6. 2003 uznán vinným trestným činem zanedbání povinné výživy podle § 213 odst. 1, 3 tr. zák., neboť v době od února 1996 do 2. 5. 2003 nepřispíval na výživu svého syna T. Ch., přestože mu tato povinnost byla uložena pravomocným rozsudkem Okresního soudu v Ostravě ze dne 26. 6. 1991, kdy dluh na výživném za tuto dobu činil 39 500 Kč, přičemž k zabezpečení základních životních potřeb nezletilého musely být matce poskytovány dávky sociální péče do výše životního minima a příspěvky na výživu nezletilého za povinného otce a také dávky státní sociální podpory.

Neplacení výživného na nezletilé dítě je chování, které se příčí zájmu společnosti na řádné výchově a výživě a které ohrožuje tělesný a duševní vývoj dítěte. Obecně je vnímáno jako chování v rozporu s dobrými mravy. V souzené věci bylo prokázáno, že nezletilý syn žalobce byl neplněním zákonné vyživovací povinnosti jeho otcem vystaven nebezpečí nouze (k zabezpečení jeho základních životních potřeb musely být jeho matce poskytovány dávky sociální péče a dávky státní sociální podpory).

Žalobce byl navíc za zanedbání povinné výživy odsouzen. V řízení bylo prokázáno, že sám zůstavitel vnímal toto chování žalobce jako nesprávné, nebylo mu lhostejné a snažil se o jeho nápravu (žalobci jeho chování domlouval a půjčil mu peníze k úhradě dlužného výživného). Nesouhlas zůstavitele s chováním žalobce (který půjčené peníze k úhradě výživného nepoužil) nakonec vedl až k tomu, že zůstavitel žalobce vydědil a neplacení výživného na vnuka označil jako jeden z důvodů vydědění.

V souzené věci bylo tedy prokázáno, že žalobce dlouhodobě a nepřetržitě (nejméně po dobu sedmi let v rozhodné době) neplnil vyživovací povinnost vůči svému nezletilému synovi (nešlo tedy o ojedinělé selhání), zůstavitel tuto skutečnost výslovně uvedl jako důvod vydědění v listině o vydědění a s přihlédnutím k dalším v řízení najevo vyšlým skutečnostem dokreslujícím způsob života žalobce (v řízení bylo zjištěno, že zaměstnavatel OKD, a. s., Důl Lazy, odštěpný závod, kde byl žalobce zaměstnán od 22. 2. 1995 nejméně do října 2002, hodnotil pracovní morálku žalobce jako „podprůměrnou“, když uvedl, že „k pracovním výsledkům je lhostejný, pracuje jen pod dozorem, je naprosto nespolehlivý, pracuje povrchně a nedbale, je povrchní, hrubý a zbrklý“; že žalobce v rozhodné době pil alkohol a choval se hrubě ke svým partnerkám; že žalobce „hrál automaty“ po celou dobu vztahu s I. K., který „trval s přestávkami asi 15 let“ a „někdy pracoval, někdy ne“ (k tomu výslech L. Ch. a výslech I. K.); dále že, žalobce byl uznán rozsudkem Okresního soudu v Ostravě ze dne 4. 11. 2004 vinným trestným činem loupeže podle § 234 odst. 1 tr. zák., kterého se dopustil dne 16. 7. 2003 (tedy také v rozhodné době)], lze tedy uzavřít, že žalobce skutečně v rozhodné době (tj. před 14. 8. 2003) trvale vedl nezřízený život. V posuzované věci proto byl dán důvod vydědění podle § 469a odst. 1 písm. d) obč. zák.

Protože listina o vydědění ze dne 14. 8. 2003 obsahuje platný důvod vydědění podle § 469a odst. 1 písm. d) obč. zák., nebylo již třeba zabývat se posouzením důvodu vydědění podle § 469a odst. 1 písm. b) obč. zák. I kdyby totiž druhý uvedený důvod vydědění nebyl prokázán, nemohlo by to mít vliv na celkový závěr odvolacího soudu ohledně platnosti vydědění žalobce.

Z výše uvedeného vyplývá, že rozsudek odvolacího soudu je z hlediska žalobcem uplatněných dovolacích důvodů správný, a protože nebylo zjištěno, že by rozsudek odvolacího soudu byl postižen vadou uvedenou v ustanovení § 229 odst. 1, § 229 odst. 2 písm. a) a b) a § 229 odst. 3 o. s. ř. nebo jinou vadou, která mohla mít za následek nesprávné rozhodnutí ve věci, Nejvyšší soud dovolání žalobce podle ustanovení § 243b odst. 2, části věty před středníkem, o. s. ř. zamítl.